

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1681,Sesja-naukowa-Mjr-Jozef-Boleslaw-Grabinski-19071942-bohater-walk-o-wolnosc-i-nie.html>
04.04.2026, 02:25

Sesja naukowa „Mjr Józef Bolesław Grabiński (1907-1942) - bohater walk o wolność i niepodległość Polski” - Wieluń, 29 listopada 2007 r.

Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, Muzeum Ziemi Wieluńskiej, łódzki oddział Instytutu Pamięci Narodowej oraz Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Wieluniu zorganizowały 29 listopada br. sesję naukową pt. „Mjr Józef Bolesław Grabiński (1907-1942) - bohater walk o wolność i niepodległość Polski”. Okazją jest 100. rocznica urodzin bohatera.

W ramach sesji miało miejsce wystąpienie prof. dr hab. Stanisława Tadeusza Olejnika, prezesa Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego i członka Rady Programowej Klubów Historycznych im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Okręgu Łódzkim, na temat wojennych losów rodziny Grabińskich. Sędzia w st. spocz. Andrzej Jankowski, główny specjalista w kieleckiej delegaturze Instytutu Pamięci Narodowej przedstawił referat pt. „Oddział Wydzielony Wojska Polskiego mjr. H. Dobrzańskiego »Hubala«”. Konrad Czernielewski, pracownik Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, omówił zagadnienie tradycji niepodległościowej w Łodzi oraz powstania i organizacji ZWZ-AK Okręgu „Barka”. Jan Książek, kustosz Muzeum Ziemi Wieluńskiej, przedstawił wkład wielunian w powstanie i rozwój 27. Pułku Piechoty w Częstochowie. Na temat bazy „Szuwary” Inspektoratu Sieradzko-Wieluńskiego AK referat wygłosił dr Ksawery Jasiak, pracownik oddziału IPN we Wrocławiu. Obradom przewodniczył prof. dr hab. Albin Głowacki (Uniwersytet Łódzki), przewodniczący Rady Programowej Klubów Historycznych im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Okręgu Łódzkim. Wśród gości obecnych na sesji była Hanna Grabińska, bratowa mjr. Grabińskiego. W przerwie między referatami złożono kwiaty pod tablicą przy kościele św. Józefa.

Patronat honorowy nad imprezą objęli m.in.: Mieczysław Łuczak – poseł na Sejm RP, Andrzej Stępień – starosta wieluński, Mieczysław Majcher – burmistrz Wielunia, prof. dr hab. Witold Kulesza (Uniwersytet Łódzki) i prof. dr hab. Andrzej Rzepliński – członek Komitetu Helsińskiego.

Sesja odbyła się w sali odczytowej Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu przy ul. Narutowicza 13.

Józef Bolesław Grabiński – ur. 6 XI 1907 r. w Wieluniu, zm. 1942 r. w Łodzi, syn

Stanisława i Jadwigi z Parnowskich, wychowanek Gimnazjum Męskiego im. Tadeusza Kościuszki. Po ukończeniu szkoły średniej wstąpił do Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej. Od 1932 do 1939 r. pełnił służbę w 27. Pułku Piechoty w Częstochowie, w 1939 r. był w stopniu kapitana na stanowisku adiutanta dowódcy pułku. Wraz ze swym pułkiem walczył w wojnie obronnej 1939 r. w składzie 7 DP, następnie od października był pod pseudonimem „Pomian” w Oddziale Wydzielonym Wojska Polskiego majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, w którym jako dowódca piechoty pozostawał do 13 III 1940 r. Na rozkaz Komendanta Okręgu Łódzkiego ZWZ, ppłk. dypl. Leopolda Okulickiego przeszedł wraz z grupą oficerów i podoficerów do służby konspiracyjnej w Łodzi. Wkrótce został komendantem miasta, a następnie w randze majora szefem Inspektoratu Łódzkiego ZWZ-AK „Barka”. Używał pseudonimów „Filip” i „Józef Świącicki”. Scałał organizacje o charakterze wojskowym w ZWZ-AK, rozbudował sieć Związku Odwetu. Został aresztowany przez gestapo w Łodzi 17 VII 1942 r., poddany torturom popełnił samobójstwo. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Virtuti Militari. Jego imieniem nazwano jedną z wieluńskich ulic. W Muzeum Ziemi Wieluńskiej znajduje się tablica pamiątkowa ku jego czci, wykonana przez artystę plastyka Wiesława Śniadeckiego. Tablica pamiątkowa znajduje się także na kościele pw. św. Józefa.